

Helse Sør-Øst RHF

Postboks 404
2303 HAMAR

Deres ref:

Vår ref: 2018/53638-2

Arkivkode: 71

Dato: 14.05.2018

Høring - Rapport om behandlingstilbud til personer med kjønnsinkongruens/kjønnsdysfori

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet viser til Helse Sør-Øst sitt høringsbrev av 17.04, hvor *Rapport om behandlingstilbud til personer med kjønnsinkongruens-kjønnsdysfori*, sendes på høring. Bufdir er ikke høringsinstans i denne sammenheng, men ønsker likevel å gi våre innspill til rapporten. Vi har heller ikke ytret oss i media om denne saken tidligere, men har som direktorat for likestilling med oppgaver på lhbtq-feltet, merket oss debattene som har vært i media, og ikke minst de polariserte frontene på feltet.

Bufdir har over tid vært i dialog med en rekke aktører om behandlingstilbudet til transpersoner i Norge. Vi forstår bekymringene som har kommet til uttrykk både fra organisasjoner og enkeltpersoner, og vi ser at mange er svært utålmodige for å få endring på feltet. Etter vår oppfatning favner ikke dagens behandlingstilbud bredt nok. Rapporten *Rett til rett kjønn – helse til alle kjønn* fra 2015, påpeker at «mange som har rett til helsehjelp tilknyttet kjønnsdysfori, ikke får den helsehjelpen de har behov for og ønsker.»

Bufdir ser at mandatet for arbeidet med den aktuelle rapporten «ikke innbefatter en evaluering eller endring av oppgaver lagt til den nasjonale behandlingstjenesten for transseksualisme». Denne inngangen til arbeidet er ikke i tråd med anbefalingene blant flertallet i arbeidsgruppen som utarbeidet den ovennevnte rapporten «*Rett til rett kjønn*». I etterkant av rapporten fra 2015 leverte Bufdir høringssvar til «*anbefalinger fra ekspertgruppe om helsetilbudet for personer som opplever kjønnsinkongruens og kjønnsdysfori*», der vi la vekt på at: «Dagens helsetilbud for transpersoner er mangelfullt, og det er bred enighet blant fagpersoner og aktivister om at en gjennomgang og omstrukturering av nåværende system er nødvendig.». Bufdir mener fortsatt at dagens helsetilbud til transpersoner er mangelfullt og at det fortsatt er behov for en bred gjennomgang og omstrukturering av dagens system.

Sett i lys av den omfattende kritikken som har kommet mot Nasjonal behandlingstjeneste for transseksualisme (NBTS) og mot dagens behandlingsregime på transfeltet, ser direktoratet det som naturlig at det bør vurderes substansielle endringer på feltet de kommende årene. Dette bør innebære at NBTS også blir gjenstand for en evaluering.

Som rapporten også viser til har det fra WHO sin side over tid blitt arbeidet med en ny versjon av den internasjonale diagnosemanualen ICD-11, som erstatter dagens diagnosemanual ICD-10. Rapporten peker også på at det fra offisielle kilder er klart at ICD vil gå bort fra termen «kjønnsidentitetsforstyrrelser» (Gender identity disorder), og erstatte den med «kjønnsinkongruens» (Gender incongruence). Videre vil WHO fjerne kjønnsinkongruens fra den psykiatriske klassifiseringen, og etablere en ny kategori om «seksuell helse». Slik vi forstår det forventes en ny publikasjon i løpet av sommeren 2018. Bufdir mener at det hadde vært hensiktsmessig om arbeidsgruppen avventet sin konklusjon til den nye diagnosemanualen foreligger, slik at den i større grad enn i dag vil bli sett i sammenheng med den nye diagnosemanualen.

Vi ser at det er ulike syn fra sivilsamfunnets side når det kommer til rapportens konklusjoner. Bufdir har merket seg ordlyden fra foreningen FRI som mener at rapporten har et «gjennomgående transnegativt premiss», og at rapporten presenterer «en virkelighetsbeskrivelse vi ikke kjenner oss igjen i». Det er sterke ord fra den største sivilsamfunnsaktøren på lhbtq-feltet i Norge. Samtidig ser vi også at HBRS, på den andre siden, har en motsatt oppfatning.

Det er ulike oppfatninger og holdninger på feltet, og det er mange dilemmaer. Samtidig mener vi at det er viktig med økt oppmerksomhet for å få et behandlingstilbud som er bredere og mer omfattende enn i dag, og at alle nivåer i dagens behandlingsregime blir evaluert. Det er et stort mangfold innenfor transfeltet, og dagens behandlingsregime ser ikke ut til å favne dette mangfoldet.

Med hilsen

Mari Trommald, (e.f)
direktør

Anna Bjørshol,
avdelingsdirektør

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevet signatur.